

Турецкий язык

1. Büyük ünlü uyumuna uygun kelimeleri işaretleyin.

- A) bardak, ünlü, inek
- B) televizyon, şoför, metot
- C) kitap, gramer, lise
- D) antrenör, radyo, garson

Правильный ответ: A

2. Ünlüyle başlayan ek eklenince son sert ünsüzü yumuşayan kelimeleri bulun.

- A) dip, kap, uç
- B) top, ip, saç
- C) üç, dört, kırk
- D) aç, iç, at

Правильный ответ: A

3. Hangi cümlede –ler/-lar eki çokluk anlamını vermiştir?

- A) İnsanlar her zaman birbirine yardım etmeli.
- B) Yarın amcamlara gideceğiz.
- C) Akşamları az yemek yerim.
- D) Özbekler çok konukseverdir.

Правильный ответ: A

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde türemiş ad bulunmamakta?

- A) Bu sıkıcı ortamda çok bunaldım.
- B) Satıcı meyveleri torbaya koydu.
- C) Kapıcı yine ekmek getirmeyi unuttu.
- D) Alıcı eşyalarını kasada unuttu.

Правильный ответ: A

5. Türemiş sıfatları işaretleyin.

- A) açık, büyük, dolu
- B) yardımsever, eli açık
- C) yalnız, tek, çok
- D) kısa kollu, eğri büğrü

Правильный ответ: A

6. Yer –Yön Zarfı katılan cümleyi işaretleyin.

- A) Sen önden git, ben yetişirim.
- B) Bu akşam biraz geç yatacağım.
- C) Eğri oturalım, doğru konuşalım.
- D) Buraya kadar nasıl gelebilmiş?

Правильный ответ: A

7. Saat kaçta? - 16:15'te. Doğru cevabı işaretleyin.

- A) dördü çeyrek geçe
- B) dörde çeyrek kala
- C) dördü çeyrek geçti
- D) dörde çeyrek var

Правильный ответ: A

8. Cümlelerin hangisinde Soru Zamiri bulunmaktadır?

- A) Öğrencilerin kaçı geldi?
- B) Bu kaçınıcı kat?
- C) Kaç arkadaşın partiye gelecek?
- D) Kaçar kaçar oturalım?

Правильный ответ: A

9. Boşlukları doldurun:

Sabahleyin hiç bir şey yemedim, ... aç değilim.

- A) ama
- B) bu sebeple
- C) bunun için
- D) ise

Правильный ответ: A

10. Boşlukları doldurun:

Bütün okula gidecektin, ... gitmedin mi?

- A) yoksa
- B) ama
- C) aksi takdirde
- D) demek ki

Правильный ответ: A

11. Emir Kipinin soru biçimi kullanılmış olan cümleyi işaretleyin.

- A) O gelsin mi?
- B) O geliyor mu?
- C) O gelir mi?
- D) O gelmeli mi?

Правильный ответ: A

12. Boşlukları doldurun:

Bu arabayı kime onar...?

- A) -ttin
- B) -tırdın
- C) -dırdın
- D) -ıttın

Правильный ответ: A

13. İstek Kipinin olumsuz soru şeklini bulun.

- A) gitmeyelim mi?
- B) gitmesin
- C) gideyim
- D) gidelim mi?

Правильный ответ: A

14. Yeterlilik fiilinin tahmin anlamını taşıdığı cümleyi işaretleyin.

- A) Bugün arkadaşım okula gelmeyebilir.
- B) Ablam güzel tatlılar yapabilir.
- C) Ali , sözlüğünü bana verebilir misin?
- D) Dersten sonra sinemaya gidebilir miyiz?

Правильный ответ: A

15. Cümlelerin öznesi bir ad tamlaması olan seçeneği işaretleyin.

- A) Ali'nin kardeşi çok akıllı bir çocuk.
- B) Dün Ahmet köyünden döndü.
- C) Seni dışarıda bekleriz.
- D) Öğrenmek, bizim amacımızdır.

Правильный ответ: A

16. Zarf Tümleci bulunmayan cümleyi işaretleyin.

- A) Anneme ev işlerinde yardım ediyorum.
- B) Dedem her zaman güneş doğmadan kalkar.
- C) Buraya niçin geldiniz?
- D) Derse geç kalmamak için hemen evden çıkmalıyız.

Правильный ответ: A

17. Eşsesli kelimeleri işaretleyin.

- A) gül, sağ
- B) bağ, çağ
- C) az, çok
- D) amaç, hedef

Правильный ответ: A

18. "Dost" kelimesinin eş ve zıt anlamlılarını bulun.

- A) arkadaş, düşman
- B) ortak, arkadaş
- C) al, kırmızı
- D) siyah, beyaz

Правильный ответ: A

Asıl adı Muhammed Celâleddin olan Mevlânâ, Horasan'ın Belh şehrinde doğdu. Babası Bahaeddin Veled, Sultanü'l Ulema olarak anılan ünlü bir bilgin ve mutasavvıftı.

Moğol akınları sırasında Belh'ten ayrılıp Mekke'ye giderek hacı olan ve oradan da Anadolu'ya gelip Konya'da müderrisliğe başlayan Bahaeddin Veled, oğlu Mevlânâ'ya din ve tasavvuf alanındaki bütün bilgilerini öğretmeye çalıştı.

1244'te Konya'ya gelen İranlı mutasavvıf Şems-i Tebrizî'yle tanışan Mevlânâ bütün ilgisini tasavvufa yöneltti. Üç yıl sonra Tebrizî ortadan kaybolunca Mevlânâ içine kapandı ve şiirler yazmaya başladı. 6 ciltlik Divan-ı Kebir'i böyle yazdı. Mevlânâ'nın en ünlü eseri olan Mesnevî Moğol istilası döneminde yazıldı.

19. Mevlânâ'nın babası kim olarak bilinirdi?

- A) Sultanü'l Ulema
- B) Ünlü Sultan
- C) Bilgin Sultan
- D) Sultanın Alimi

Правильный ответ: A

20. Mevlânâ'nın merakını tasavvufa kim çekti?

- A) Şems-i Tebrizi
- B) Moğol akını
- C) Babası Bahaeddin Veled
- D) Mevlana'nın dostları

Правильный ответ: A

21. Mevlânâ'nın babası müderrisliğe nerede başlar?

- A) Konya'da
- B) Mekke'de
- C) Horasan'da
- D) Belh'te

Правильный ответ: A

22. Divan-ı Kebir nasıl ortaya çıktı?

- A) Tebrizi'den ayrılınca
- B) Babası vefat edince
- C) Moğol istilası başlanınca
- D) Şems ile tanışınca

Правильный ответ: A

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, memleketin birinde güçlü bir aslan yaşarmış. Günlerden bir gün aslan ava çıkmış. Derken, yemyeşil çayırdaki otlayan üç iri öküz görmüş. Ağzının suyu akmış. Akmış akmasına ama; “Ben bunlara saldırırsam, yalnızca birine saldırabilirim. Diğerleri ise beni aralarına alıp, boynuzlarıyla öldürürler.” diye düşünmüş. Birden aklına ‘Böl, parçala, yut’ taktiği gelmiş.

Öküzlerin yanına gitmiş. Her birine: “Diğer öküzler seni çok kıskanıyorlar ve senden nefret ediyorlar. Ellerinden gelse, seni bir kaşık suda boğacaklar. Hem bu otlak üç öküze yetmez. Bu yüzden yalnız sen kalırsan, bu otlaklar sana bir ömür yeter.” diye üçünün aralarına fitne sokmuş.

Üç öküz böylece birbirlerinden ayrılmışlar. Aslan da öküzleri yalnız bulunca, her birini kendine yem yapmış. Öküzler, birbirlerinden ayrılmanın cezasını canlarıyla ödemiş.

23. Metindeki ‘ağzının suyu akmış’ deyiminin anlamı nedir?

- A) Çok iştahlanmış
- B) Çok susamış
- C) Çok doymuş
- D) Çok su içmiş

Правильный ответ: A

24. Aslan neden öküzlere hemen saldırmadı?

- A) Öküzlerin birliğinden korktu
- B) Diğer aslanı bekledi
- C) Onlarla barışmak istedi
- D) Saldıracak kadar aç değildi

Правильный ответ: A

25. Bir kaşık suda boğacaklar - diye aslan neyi kastedti?

- A) Nefret ettiğini
- B) Ne yapacağını bilmediğini
- C) Suda boğmak istediğini
- D) Öküzlere su yetmeyeceğini

Правильный ответ: A

26. Hikayenin başlığı nedir?

- A) Fitneci Aslan
- B) Aslan ve Öküzler
- C) Korkak Aslan
- D) Kıskanç Öküzler

Правильный ответ: A

Safranbolu evlerinin kapı tokmaklarının da ayrı bir dili vardır. Göbek hizasında olduğu için kapı göbek tokmağı adını alan bu tokmaklar, giriş kapılarında bulunur. Evlerin kapıları iki büyük parçadan oluşur. Sağ taraftaki kapı üzerinde bulunan işlemsiz ve motifi olmayan tokmak, erkekler tarafından kullanılır, tok bir ses çıkarır. Aynı tokmağın hemen üstünde demir bir çubuktan yapılmış, ucu yuvarlak şekilde olan tokmak ise, ailece misafirlige gelenler tarafından kullanılır. Bu tokmak, kapıda bulunan bütün tokmalardan daha çok ses çıkarır. Sol taraftaki kapıda bulunan ve motifli, işlemeli olarak yapılmış, tiz bir ses çıkaran tokmak ise, kadınlar tarafından; aynı tokmağın üzerinde el şeklinde yapılmış ve ritmik bir şekilde çalınan küçük tokmak ise, evlilik çağına girmiş bekar genç kızlar tarafından kullanılır.

Böylece, Safranbolu evlerinin sakinleri, kapı tokmaklarının çalınışından misafirlerinin kadın mı, erkek mi, genç kız mı, yoksa ailece misafirlige gelen bir topluluk mu olduğunu bilirler. Kapı tokmağının çalınışına göre evin reisi, hanımı veya genç kızı kapıyı açar.

27. Safranbolu evlerinin giriş kapısındaki tokmalara neden göbek tokmağı derler?

- A) Göbek yüksekliğinde olduğu için
- B) Yuvarlak oldukları için
- C) Sesinden dolayı
- D) Göbekle ilgisi yok, öylesine söylenmiştir

Правильный ответ: А

28. Safranbolu evine gelen ve kapısını çalan erkek misafir içeridekilerce nasıl anlaşılır?

- A) Motifsiz tokmakla kapıyı çalınca
- B) Rastgele tokmağı kapıya vurunca
- C) Tok bir sesle seslenince
- D) Ucu yuvarlak demir tokmağı kullanınca

Правильный ответ: А

29. Kapıdaki bir tokmak başkalarından daha seslidir. Söz konusu tokmağın kullanılması ne anlama geliyor?

- A) Misafirlerin toplu halde geldiğini anlatır
- B) Yaşlı bir adam geldiğini bildirir
- C) Gelen misafirin bir kadın olduğu anlaşılır
- D) Evdeki yaşlı insanların duyması için kullanılır

Правильный ответ: А

30. İşlemeli tokmağın üzerindeki tokmaktan kimler istifade ederler?

- A) Bekar kızlar
- B) Gelinler
- C) Genç delikanlılar
- D) Kadınlar

Правильный ответ: А

Литература:

1. Kayumova M., Aminova L. Turk tili. Akademik litsey 1-2-kurs o'quvchilari uchun darslik. . T.: TDSHI, 2019.
2. Atamuradov Sh. Turk tili.I. Akademik litsey 1-kurs o'quvchilari uchun o'quv qo'llanma.- Toshkent, 2011
3. Qayumova M. Turk tilidan praktikum. 2-qism. Akademik litsey o'quvchilari uchun o'quv qo'llanma. T.: "Mumtoz so'z", 2012

ОБРАБОТКА